

Zomerreeks deel 3: Ingroeien in plaats van invaren

Nieuwsbrief van 30 augustus 2023

Agnes Joseph

Pensioenfondsen in Nederland gaan bij de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel standaard invaren. Ze gaan de oude rechten omzetten naar individuele vermogens in een premiereregeling. Dat heet invaren en is een enorme uitdaging. Wat als invaren niet lukt? Dan is 'Ingroeien' misschien een goed idee. De oude en nieuwe regeling in elkaar laten groeien levert vrijwel hetzelfde pensioenresultaat op als een premiereregeling met een variabele uitkeringsfase. Voor optimaal 'ingroeien' moet de wet nog wel op enkele punten worden aangepast.

Stel nu dat het invaren bij een pensioenfonds niet lukt?

Dan zit het pensioenfonds ineens met twee regelingen. De oude uitkeringsregeling die valt onder het Financieel Toetsingskader (FTK) en voor nieuwe opbouw is er een premiereregeling. Wil het pensioenfonds de regelingen toch bij elkaar houden, dan kan een 'ingroei' model passend zijn. De pensioenregeling die zo ontstaat levert deelnemers vrijwel hetzelfde pensioenresultaat op als een premiereregeling met een variabele uitkeringsfase. Dit is ook niet zo gek als je bedenkt dat beide varianten van de premiereregeling blijven doorbeleggen in de uitkeringsfase.

Ingroeien naar het uitkeringencollectief

Het pensioenfonds vaart bestaande (toekomstige) uitkeringen niet in. En deelt het collectieve vermogen niet op. In plaats daarvan vlecht je oud en nieuw geleidelijk samen. Het pensioenfonds laat de opgebouwde uitkeringen gewoon staan in het bestaande uitkeringencollectief. Nieuwe premies komen in persoonlijke pensioenvermogens terecht. Vanuit die persoonlijke pensioenvermogens kopen deelnemers een uitkering aan in het bestaande uitkeringencollectief. Na verloop van tijd bestaat het uitkeringencollectief alleen nog maar uit (bijna) gepensioneerden. Alle jongere deelnemers hebben een persoonlijk pensioenvermogen. Dan is het pensioenfonds volledig naar de nieuwe situatie toegegroeid: een flexibele premiereregeling met een 'vaste' uitkeringsfase binnen het pensioenfonds. Deelnemers die liever een variabele uitkering willen, krijgen shoprecht.

Nadelen van het FTK worden steeds minder groot

Het pensioenfonds blijft bij 'ingroeien' doorbeleggen met het collectieve vermogen en blijft alle risico's delen. Net zoals nu onder het Financieel Toetsingskader (FTK). Maar veel van de huidige nadelen van het FTK worden in de loop van de tijd minder groot. Omdat het uitkeringencollectief verouderd, heb je bijvoorbeeld minder last van rentegevoeligheid. In de loop van de tijd wordt de rentegevoeligheid van de uitkeringen vergelijkbaar met de rentegevoeligheid van een variabele uitkeringsfase. Bovendien kan je eerder indexeren doordat de toekomstbestendige indexatie-eisen lager uitpakken.

Bestaande uitkeringen en aanspraken blijven in stand

Actieve deelnemers doen hun nieuwe opbouw in de vorm van persoonlijke pensioenvermogens. Door tegen de pensioendatum een uitkering aan te kopen binnen het bestaande uitkeringencollectief, blijft de regeling wel één geheel. Hierop zijn ook variaties mogelijk. Bijvoorbeeld door deelnemers in de opbouwfase met een collectieve waardeoverdracht de mogelijkheid te bieden om hun bestaande aanspraken om te zetten in een individueel pensioenvermogen. Daar is dan wel toestemming van de deelnemer voor nodig.

Ingroeien is beproefde methode uit de Wet verbeterde premiereregeling (Wvp)

Daarmee stapten meerdere pensioenfondsen de afgelopen jaren over naar een premiereregeling. Het resultaat is op termijn een flexibele premiereregeling met een 'vaste' uitkeringsfase binnen het pensioenfonds. De administratie is daarna overigens erg vergelijkbaar met een premiereregeling

met collectieve variabele uitkeringsfase. Hierin heb je ook persoonlijke pensioenvermogens in de opbouwfase en vervolgens is de uitkeringenadministratie leidend in de uitkeringsfase.

Ondersteun “ingroeien” optimaal in de wet

We zetten de verbeterpunten op een rij:

- De wetgeving gaat ervan uit dat je de bestaande rechten bij niet-invaren strikt afzondert van de nieuwe opbouw.
- Versoepel de wettelijke indexatieregels uit het FTK voor een koopkrachtiger pensioen. Maak indexatie voortaan mogelijk boven de 105% dekkingsgraad. En laat de fiscale maxima op indexaties los voor pensioen dat onder het FTK valt.
- Verduidelijk dat het inderdaad mogelijk is om met een persoonlijk pensioenvermogen een uitkering aan te kopen binnen het bestaande uitkeringencollectief.
- Haal de btw verplichtingen van de bestaande regelingen af. Alle risico's liggen immers bij de deelnemers.
- En tot slot is het belangrijk dat een geleidelijke aankoop van een 'vaste' uitkering binnen pensioenfondsen blijft toegestaan.

Wat ons betreft tijd voor een aanpassing van de wetgeving.

Invaren is in de praktijk een flinke uitdaging

In dit artikel schets ik een mogelijke oplossing voor als invaren niet lukt. Nu de Wet toekomst pensioenen in werking is getreden en alle fondsen en uitvoeringsorganisaties met invaren aan de slag gaan, komen er ongetwijfeld meer en misschien nog wel mooiere oplossingen naar boven. Invaren is een uitdaging, maar wel één met vele mogelijkheden.

Dit artikel is onderdeel van onze zomerreeks over invaren. Lees ons eerste artikel over invaren in een notendop*). En ons artikel over geruisloos invaren**).

Auteur: Agnes Joseph, Master Actuaris

*) <https://www.achmeapensioenservices.nl/nieuws/20230817-zomerreeks-deel-1-invaren-in-een-notendop>

***) <https://www.achmeapensioenservices.nl/nieuws/20230923-zomerreeks-deel-2-life-hack-geruisloos-invaren>